

**OBRAZLOŽENJE PRIJEDLOGA IZMJENA I DOPUNA DRŽAVNOG
PRORAČUNA REPUBLIKE HRVATSKE I FINANCIJSKIH PLANOVA
IZVANPRORAČUNSKIH KORISNIKA ZA 2022. GODINU**

Sadržaj

1. UVOD	3
2. MAKROEKONOMSKI OKVIR	5
3. PRIHODI DRŽAVNOG PRORAČUNA.....	7
4. RASHODI DRŽAVNOG PRORAČUNA.....	11
4.1. Obrazloženje rashoda po ekonomskoj klasifikaciji.....	13
4.2. Obrazloženje rashoda po funkcijskoj klasifikaciji	15
4.3. Obrazloženje rashoda po izvorima financiranja	16
5. UKUPNI MANJAK DRŽAVNOG PRORAČUNA.....	17
6. RAČUN FINANCIRANJA DRŽAVNOG PRORAČUNA.....	18
7. PROCJENA UKUPNOG MANJKA PRORAČUNA OPĆE DRŽAVE.....	20

1. UVOD

Hrvatsko gospodarstvo u 2022. godini karakterizira niz značajnih postignuća, ali i nadolazećih izazova. Tako je u srpnju ove godine Vijeće EU donijelo Odluku o prihvaćanju eura u RH od 1. siječnja 2023. kao i dopunu uredbe prema kojoj RH postaje dvadeseta članica europodručja te uredbu o fiksnom tečaju konverzije kune u euro. Stoga od 1. siječnja 2023. RH postaje punopravna članica europodručja, a euro službena valuta i zakonsko sredstvo plaćanja na teritoriju RH. Odluka o ulasku RH u europodručje doprinijela je i povijesno najvišem investicijskom rejtingu RH.

Povoljna gospodarska kretanja vidljiva su i u realnom rastu BDP-a od 7,4% u prvoj polovini godine posebice pod utjecajem snažne inozemne i domaće potražnje. U ovom kontekstu valja istaknuti ojačanu otpornost hrvatskog izvoza koji bilježi vrlo visoke razine kao i turistički rezultati, a valja spomenuti i nastavak vrlo povoljnih kretanja u sektorima građevine, industrijske proizvodnje te na tržištu rada.

Međutim, jak globalni gospodarski rast nakon dvije godine COVID pandemije, dodatno je povećao neravnotežu između velike potražnje i nedovoljne ponude. Zatvaranje Kine ovog proljeća zbog pandemije, usporilo je proizvodnju te gospodarske velesile i poremetilo tijekove svjetske trgovine. Ruska agresija Ukrajine uzrokovala je snažan poremećaj u opskrbi energenata i hrane u Europi te zaoštrila odnose Zapada i Rusije, a izražene klimatske promjene dodatno su doprinijele poskupljenju hrane i energije. Sve navedeno rezultiralo je i povijesno visokom stopom inflacije u rujnu u RH (12,8%). Ovakvi cjenovni pritisci te zaoštavanje monetarnih politika u svijetu, djeluju negativno na raspoloženje potrošača, a sve ovo upućuje na gospodarsko usporavanje prema kraju godine.

Opisana kombinacija prilika i izazova u hrvatskom gospodarstvu rezultirat će realnim rastom ekonomske aktivnosti od 5,7% BDP-a na razini čitave 2022. godine, što je znatno više od travanjskih projekcija, dok će stopa inflacije u istom razdoblju iznositi 10,4%, također ponešto nadmašujući prvotna očekivanja.

U cjelini uzevši, nakon prve polovine godine s vrlo povoljnim ekonomskim kretanjima, nadolazeće razdoblje karakterizira rast rizika od usporavanja ekonomske aktivnosti. U ovako promjenjivim i neizvjesnim okolnostima i fiskalna politika treba biti fleksibilna te ju je potrebno prilagoditi.

U tom smislu, prihodna strana proračuna određena je pozitivnim kretanjima u gospodarstvu, ali i učincima poreznih izmjena u sustavu poreza na dodanu vrijednost i trošarinskih propisa koji su stupili na snagu u ovoj godini s ciljem ublažavanja inflatornih pritisaka. Sukladno predloženim Izmjenama i dopunama Državnog proračuna za 2022. godinu ukupni prihodi iznose 171,8 milijardi kuna i povećavaju se za 758,2 milijuna kuna. Pritom porezni prihodi rastu 4,4 milijarde kuna, od čega prihodi od PDV-a 2,1 milijardu kuna, prihodi od poreza na dobit 2 milijarde kuna dok prihodi od doprinosa rastu 7,1 milijun kuna u odnosu na prve Izmjene i dopune Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2022. godinu. S druge strane, prihodi od pomoći smanjuju se za 5,3 milijarde kuna.

Ovim Izmjenama i dopunama Državnog proračuna za 2022. godinu ukupni rashodi ostaju na istoj razini od 184,7 milijardi kuna. Međutim, rashodi koji se financiraju iz općih prihoda i primitaka, doprinosa i namjenskih primitaka, povećavaju se za 3,6 milijardi kuna, dok se rashodi koji se financiraju iz EU i ostalih izvora smanjuju za isti iznos. Kroz ove Izmjene i dopune prvenstveno se osiguravaju se sredstva potrebna za provedbu jesenskog paketa mjera Vlade Republike Hrvatske te sredstva potrebna za

usklađivanje mirovina. Također, značajan iznos osigurava se za isplatu po presudi u arbitražnom postupku pred Međunarodnim centrom za rješavanje investicijskih sporova koji je MOL pokrenuo protiv Hrvatske 2013. godine. Rashodi iz EU izvora prilagođeni su sukladno očekivanoj dinamici provedbe.

Sukladno planiranim prihodima i rashodima, očekuje se da će državni proračun zabilježiti manjak u iznosu od 12,9 milijardi kuna ili 2,7 % BDP-a. Opća država prema ESA 2010 metodologiji imat će manjak u iznosu od 7,1 milijardu kuna ili 1,5% BDP-a. Temeljem kretanja fiskalnog salda proračuna opće države očekuje se da će udio javnog duga u BDP-u u 2022. zabilježiti smanjenje od 8,5 postotnih bodova u odnosu godinu ranije te će iznositi 71,3 % BDP-a.

2. MAKROEKONOMSKI OKVIR

Makroekonomski okvir sastavljen je u rujnu i listopadu ove godine te opisan u Nacrtu proračunskog plana Republike Hrvatske 2023. Vanjske pretpostavke za izradu makroekonomskih projekcija preuzete su iz projekcija Europske središnje banke (*ECB staff macroeconomic projections for the euro area, September 2022*) i Consensus Forecasts (*Eastern Europe, September 2022. te G-7 & Western Europe, October 2022*). Projekcije međunarodnog okruženja korigirane su na niže u usporedbi s prethodnim projekcijama kao posljedica negativnih utjecaja visoke inflacije, kao i mjera poduzetih sa svrhom njenog ublažavanja, zatim nepovoljnih geopolitičkih zbivanja, kao i pogoršanih ekonomskih očekivanja.

Tablica1: Kretanja makroekonomskih pokazatelja RH

	Kvartalni podaci				kumulativ 2022.	
	I. 2022.	II. 2022.	III. 2022.	IV. 2022.		
Indeks potrošačkih cijena, % godišnja promjena	6,4	10,8	12,5	-	I.- IX.	9,9
Industrijska proizvodnja, % godišnja promjena	2,8	2,8	-	-	I.- VIII.	2,6
Promet od trgovine na malo, % godišnja promjena, realno	2,0	4,6	-	-	I.- VIII.	2,8
Indeks građevinskih radova, % godišnja promjena	4,6	4,3	-	-	I.- VII.	4,4
Broj noćenja turista, % godišnja promjena	121,1	128,6	-	-	I.- VIII.	31,5
Izvoz roba, % godišnja promjena (HRK) ^a	30,3	30,5	-	-	I.- VIII.	34,4
Uvoz roba, % godišnja promjena (HRK) ^a	46,3	49,8	-	-	I.- VIII.	51,5
Broj zaposlenih, % godišnja promjena ^b	2,4	2,9	2,4	-	I.- IX.	2,5
Stopa registrirane nezaposlenosti, %	7,7	6,5	-	-	I.- VIII.	6,9

^a Prvi rezultati.

^b Podaci HZMO-a.

Potpomognuto državnim potporom gospodarstvu, u 2021. došlo je do brzog oporavka gospodarske aktivnosti, kada je zabilježen povijesno najveći međugodišnji rast realnog BDP-a od 10,2%. Povoljna gospodarska kretanja nastavljena su u 2022. te je u prvoj polovici godine ostvaren realni rast BDP-a od 7,4%, pod utjecajem dinamičnog rasta inozemne i domaće potražnje, potaknutog akumuliranom štednjom iz prethodne dvije godine pandemijskog razdoblja. Nakon rasta u prvom tromjesečju od 7,0%, u drugom tromjesečju je realni rast ubrzao na 7,7%. Nadalje, u prvih osam mjeseci 2022. realni promet u trgovini na malo veći je za 2,8%, a obujam industrijske proizvodnje za 2,6%. Obujam građevinskih radova u prvih sedam mjeseci 2022. bilježi međugodišnji rast od 4,4%. Povoljna turistička kretanja nastavljena su i tijekom prvih osam mjeseci 2022, te se bilježe turistički rezultati vrlo blizu razina iz rekordne 2019. Tijekom protekle dvije pandemijske godine pokazalo se kako su poboljšana izvozna struktura i bolja uključenost u europske lance vrijednosti u pretpandemijskom razdoblju bili važni za povećanje otpornosti hrvatskog izvoza. Hrvatski robni izvoz je značajno premašio pretkrizne te dostigao povijesno najviše razine. Tržište rada u prvih osam mjeseci 2022. također karakteriziraju vrlo povoljna kretanja. Rast sezonski prilagođenog broja osiguranika HZMO-a ubrzao u odnosu na prethodnu godinu. Nadalje, potražnja za radom (mjerena pomoću OVI indeksa) znatno je porasla u prvih devet mjeseci ove godine te je nadmašila pretpandemijske razine iz istog razdoblja 2019. Manjkovi na svjetskim tržištima, kako rada tako i mnoštva ostalih inputa, u okruženju snažnog oporavka agregatne potražnje, stvorili su unazad nešto više od godine dana ubrzavajuću inflaciju. Ranije navedeni pritisci dodatno su pojačani ratom u Ukrajini i popratnim sankcijama, koji su doveli do snažnog rasta cijena plina, a posljedično i električne energije. U skladu s opisanim kretanjima, inflacija potrošačkih cijena je u rujnu 2022. iznosila je 12,8%, što predstavlja njenu najvišu razinu nakon prve

polovice devedesetih godina. Povećanje inflacije, kao i nastavak zaoštavanja monetarnih politika u svijetu, djeluju nepovoljno na ekonomsko raspoloženje potrošača, što upućuje na usporavanje gospodarskih aktivnosti prema kraju godine.

Najnoviji visokofrekventni makroekonomski pokazatelji, kao i pokazatelji raspoloženja ekonomskih subjekata, upućuju na izraženo usporavanje gospodarske aktivnosti u drugoj polovici godine, naročito u posljednjem tromjesečju. Ovakva prognoza odražava očekivano slabljenje dinamike rasta svjetske privrede (a posebice nekih važnih hrvatskih vanjskotrgovinskih partnera poput Njemačke) pod utjecajem visoke inflacije koja nagrizala realne dohotke, narušenog ekonomskog raspoloženja, pogoršanja financijskih uvjeta, kao i specifičnih poteškoća pojedinih velikih zemalja. Tako se u ovoj godini očekuje rast realnog BDP-a u RH od 5,7%, što je za 2,7 postotnih bodova više u odnosu na projekciju iz travnja (u okviru Programa konvergencije RH za razdoblje 2023. – 2025.). Ovakva razlika rezultat je opisanih znatno povoljnijih općih gospodarskih kretanja u RH te inozemstvu u odnosu na tadašnja očekivanja, a ogleda se, prije svega, u osjetno većem pozitivnom doprinosu rastu BDP-a od strane izvoza roba i usluga, osobne potrošnje, kao i promjene zaliha. Uslijed snažnog rasta svih glavnih komponenti indeksa potrošačkih cijena, stopa inflacije iznositi će 10,4%, što je za 2,6 postotnih bodova više od predviđanja iz travnja.

Tablica 2: Projekcije makroekonomskih pokazatelja RH

	2021.	Projekcija 2022.
BDP - tekuće cijene, mil. HRK	430.621	487.502
BDP - realni rast (%)	10,2	5,7
Osobna potrošnja	10,0	4,5
Državna potrošnja	3,1	2,3
Bruto investicije u fiksni kapital	7,6	4,5
Izvoz roba i usluga	33,3	17,3
Uvoz roba i usluga	14,7	20,2
Doprinosi rastu BDP-a (postotni bodovi)		
Osobna potrošnja	5,9	2,6
Državna potrošnja	0,7	0,5
Bruto investicije u fiksni kapital	1,7	1,0
Promjena zaliha	-4,9	3,4
Izvoz roba i usluga	14,0	8,9
Uvoz roba i usluga	-7,2	-10,6
Rast indeksa potrošačkih cijena (%)	2,6	10,4
Rast zaposlenosti (%)*	1,2	2,7
Stopa nezaposlenosti, anketna (%)	7,6	6,3

* Definicija nacionalnih računa

Izvor: Državni zavod za statistiku, Ministarstvo financija

3. PRIHODI DRŽAVNOG PRORAČUNA

Prihodi državnog proračuna planirani drugim Izmjenama i dopunama Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2022. godinu temelje se na očekivanom kretanju gospodarske aktivnosti, uzimajući u obzir ostvarenje proračunskih prihoda u prvih osam mjeseci te fiskalne učinke poreznih izmjena u okviru sustava poreza na dodanu vrijednost i trošarinskih propisa, a u cilju ublažavanja inflatornog pritiska na stanovništvo i gospodarstvo.

Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dodanu vrijednost stupio je na snagu 1. travnja 2022., a njime je propisano smanjenje stope PDV-a s 25% na 5% odnosno 13% za određena dobra i usluge. Tako se na 5% smanjuje PDV za dječju hranu, jestiva ulja i masti, maslac i margarin, žive životinje, svježe meso i kobasice, živu i svježu ribu, rakove, povrće, voće, jaja i sjemenje, gnojiva i pesticide, hranu za životinje, ali i ulaznice za koncerte, sportska i kulturna događanja. Vlada RH u ožujku je donijela Uredbu o izmjeni Uredbe o visini trošarine na energente i električnu energiju, kojom se snižava visina trošarine za 40 lipa po litri bezolovnog motornog benzina te za 20 lipa po litri dizelskog goriva na razdoblje od 90 dana. U lipnju je izmjenom navedene Uredbe trošarina dodatno smanjena za 40 lipa po litri bezolovnog motornog benzina te za 20 lipa po litri dizelskog goriva. Donesena je i Uredba o utvrđivanju najviših maloprodajnih cijena naftnih derivata, kojom su na razdoblje od 90 dana utvrđene premije energetskih subjekata za motorne benzine i dizelska goriva u iznosu od 0,65 kn/l. Najviše maloprodajne cijene propisane ovom Uredbom primjenjuju se stoga samo za naftne derivate bez dodanih multifunkcionalnih aditiva (eurosUPER 95, eurodizel, plavi dizel), dok se za benzine s više oktana te sva tzv. „premium“ goriva, cijene i dalje mogu formirati slobodno.

Trajno se proširuje primjena snižene stope PDV-a od 13% za isporuku prirodnog plina i grijanja iz toplinskih stanica, ogrjev, pelet, briket i sječku te menstrualne potrepštine. K tome, u razdoblju od 1. travnja 2022. do 31. ožujka 2023. isporuka plina obračunava se po stopi PDV-a od 5%. Jesenskim paketom mjera za zaštitu od porasta cijena predloženo je i da se po stopi PDV-a od 5% oporezuje isporuka grijanja iz toplinskih stanica, uključujući i naknade vezane uz tu isporuku te isporuka ogrjevnog drva, peleta, briketa i sječke do 31. ožujka 2023. Osim toga, po stopi PDV-a od 0% oporezuje se i isporuka i ugradnja solarnih ploča na privatne stambene objekte, prostore za stanovanje te javne i druge zgrade.

Značajan učinak na prihode proračuna ima i povlačenje sredstva iz EU fondova. U fiskalne projekcije uključeno je i korištenje sredstava iz Fonda solidarnosti u svrhu sanacije šteta od potresa te iz Mehanizma za oporavak i otpornost, koja će se usmjeriti za jačanje oporavka i otpornosti gospodarstva kroz razvojne, strateške i reformske projekte.

Novim planom proračuna za 2022. godinu ukupni prihodi iznose 171,8 milijardi kuna. Pritom prihodi poslovanja iznose 170,4 milijarde kuna, a prihodi od prodaje nefinancijske imovine 1,4 milijarde kuna. Ukupni proračunski prihodi povećavaju se za 758,2 milijuna kuna, što prvenstveno dolazi od povećanja prihoda od PDV-a koji se povećava za 2,1 milijardu kuna te prihoda od poreza na dobit koji se u odnosu na plan iz svibnja povećavaju za 2 milijarde kuna.

Prihodi od poreza

Prihodi od poreza su novim planom za 2022. godinu planirani u iznosu od 95,5 milijardi kuna, što je povećanje od 4,4 milijarde kuna u odnosu na plan proračuna iz svibnja. Pritom najveće pozitivne promjene bilježi prihod od poreza na dobit i PDV-a.

Porez na dobit

Prihod od poreza na dobit prema novom planu za 2022. godinu iznosi 11,3 milijarde kuna i veći je za 2 milijarde kuna od planiranog prvim Izmjenama i dopunama Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2022. godinu. Povećanje ove prihodne kategorije rezultat je poslovanja poduzeća tijekom 2021. i uplate poreza na dobit po završnom obračunu krajem travnja 2022. te na osnovu toga obračunate akontacije za uplatu od svibnja do prosinca 2022. godine.

Porez na dodanu vrijednost

Novi plan prihoda od poreza na dodanu vrijednost iznosi 64,7 milijardi kuna i veći je u odnosu na prvotno planirane za 2,1 milijardu kuna. Projekcija prihoda od PDV-a temelji se na rezultatima turističke sezone koja je bila bolja od očekivane te na kretanju osobne potrošnje, ali i rashoda opće države za intermedijarnu potrošnju, investicije te socijalne transfere u naravi do kraja godine. Također, u projekcije prihoda od PDV-a uključeni su i očekivani učinci provedenih poreznih izmjena.

Posebni porezi i trošarine

Prihodi od posebnih poreza i trošarina bilježe smanjenje od 28,1 milijun kuna u odnosu na planirane prvim Izmjenama i dopunama Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2022. godinu te iznose 16,7 milijardi kuna. Smanjenje projekcije ovih prihoda proizlazi iz očekivanog kretanja potrošnje pojedinih trošarinskih proizvoda, uzimajući u obzir i učinke izmjena propisa u trošarinskom sustavu, odnosno u opozivanju energenata i električne energije.

Ostali porezi na robu i usluge

Ova kategorija poreznih prihoda uključuje prihode od poreza na osiguranja od automobilske odgovornosti i kasko osiguranja i povećava se za 20 milijuna kuna u odnosu na planirane.

Porez na dobitke od igara na sreću i ostali porezi od igara na sreću

Planirani prihod po osnovi poreza na dobitke od igara na sreću i ostalih poreza od igara na sreću drugim Izmjenama i dopunama Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2022. godinu iznosi 403,7 milijuna kuna i raste za 24,1 milijun kuna u odnosu na plan proračuna iz svibnja. Plan prihoda od naknada za priređivanje igara na sreću povećava se za 198,7 milijuna kuna te iznosi 1,3 milijarde kuna.

Porezi na međunarodnu trgovinu i transakcije

Prihod od poreza na međunarodnu trgovinu i transakcije novim planom proračuna za 2022. godinu planiran je u iznosu od 577,8 milijuna kuna, čime se povećava za 117,9 milijuna kuna u odnosu na dosad planirane.

Doprinosi

Izmjenama i dopunama Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2022. godinu prihodi od doprinosa povećavaju se za 7,1 milijun kuna i iznose 28 milijardi kuna. Ovo povećanje rezultat je povećanja prihoda od doprinosa za zapošljavanje, koji je ostvaren temeljem dugovanja po osnovi uplata ovih doprinosa, budući da je isti ukinut poreznom reformom koja je stupila na snagu u siječnju 2019. godine.

Pomoći

Prihodi od pomoći prema novom planu za 2022. planirani su u iznosu od 28,2 milijarde kuna i u odnosu na dosad planirane smanjuju se za 5,3 milijarde kuna. Ovi prihodi izravno su vezani uz projekte financirane iz EU fondova, kao i uz sredstva iz Fonda solidarnosti EU te novog instrumenta EU nove generacije.

Prihodi od imovine

Prihodi od imovine sastoje se od prihoda od kamata (na dane zajmove, po vrijednosnim papirima, na oročena sredstva i depozite po viđenju te zatezних kamata), prihoda od dobiti trgovačkih društava, kreditnih i ostalih financijskih organizacija, prihoda od dividendi, koncesija, iznajmljivanja i zakupa imovine, prihoda od legalizacije te ostalih prihoda od imovine. Ovi prihodi dijelom se prikupljaju na redovnoj bazi, a dijelom kao jednokratni prihodi. Prihodi od imovine novim planom proračuna za 2022. godinu iznose 2,2 milijarde kuna, što je smanjenje za 661,8 milijuna kuna u odnosu na planirano u prvim Izmjenama i dopunama Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2022. godinu. Ovi prihodi smanjuju se prvenstveno zbog manje uplate dividendi i dobiti poduzeća u državnom vlasništvu, odnosno u najvećoj mjeri zbog oslobođenja HEP-a od obveze uplate dobiti u državni proračun.

Prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada

Prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada novim planom za 2022. godinu planirani su na razini od 4,6 milijardi kuna, a u odnosu na planirane prvim Izmjenama i dopunama Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2022. godinu, povećavaju se za 142,6 milijuna kuna. Prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi novim planom za 2022. godinu planirani su u iznosu od 880,7 milijuna kuna te rastu za 24,5 milijuna kuna u odnosu na plan iz svibnja. Prihodi po posebnim propisima novim planom za 2022. iznose 3,8 milijardi kuna i povećavaju se za 118,1 milijun kuna.

Prihodi od prodaje proizvoda i roba te pruženih usluga i prihodi od donacija

Prihode od prodaje proizvoda i roba te pruženih usluga i prihode od donacija planiraju proračunski korisnici i to su njihovi namjenski prihodi. Ovi prihodi novim planom za 2022. godinu planirani su u iznosu od 1,4 milijarde kuna i povećavaju se za 97,2 milijuna kuna u odnosu na iznos planiran prvim Izmjenama i dopunama Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2022. godinu.

Prihodi iz nadležnog proračuna i od HZZO-a temeljem ugovornih obveza

Novim planom za 2022. godinu očekuje se kako će prihodi iz nadležnog proračuna i od HZZO-a temeljem ugovornih obveza iznositi 9,8 milijardi kuna.

Kazne, upravne mjere i ostali prihodi

Prihodi od kazni, upravnih mjera i ostalih prihoda novim planom za 2022. godinu iznose 812,9 milijuna kuna i povećavaju se za 31,9 milijuna kuna u odnosu na dosad planirane. Ovi prihodi planirani su sukladno dosadašnjem ostvarenju te očekivanim kretanjima do kraja godine.

Prihodi od prodaje nefinancijske imovine

Prihodi od prodaje nefinancijske imovine Izmjenama i dopunama Državnog proračuna RH za 2022. godinu planiraju se u iznosu od 1,4 milijarde kuna i povećavaju se za 632,3 milijuna kuna u odnosu na prvotni plan. Ovi se prihodi najvećim dijelom odnose na prihode od prodaje nafte i naftnih derivata radi znavljanja zaliha, koji se povećavaju za 354 milijuna kuna te na prihode od prodaje prijevoznih sredstava, koji se povećavaju za 384,7 milijuna kuna temeljem prihoda od prodaje broda Nov. 514. u vlasništvu Republike Hrvatske, a za čiji je završetak gradnje bilo zaduženo društvo 3. MAJ Brodogradilište d.d. Rijeka. Preostali dio prihoda odnosi se na prihode od prodaje građevinskih objekata i zemljišta, a manjim dijelom na prihode od postrojenja i opreme te prihode od prodaje višegodišnjih nasada i osnovnog stada.

Tablica 3. Prihodi državnog proračuna za 2022. godinu

Prihodi državnog proračuna		REBALANS 1 2022.	povećanje/ smanjenje	REBALANS 2 2022.	Indeks REB. 2/ REB. 1
UKUPNO		171.049.944.288	758.227.110	171.808.171.398	100,4
6	PRIHODI POSLOVANJA	170.284.677.499	125.950.253	170.410.627.752	100,1
61	Prihodi od poreza	91.060.963.102	4.408.505.421	95.469.468.524	104,8
612	Porez na dobit	9.291.614.399	2.013.473.053	11.305.087.452	121,7
614	Porezi na robu i usluge	81.309.342.509	2.277.092.203	83.586.434.712	102,8
6141	- Porez na dodanu vrijednost	62.590.956.461	2.062.116.563	64.653.073.024	103,3
6142	- Porez na promet	24.831	216.502	241.334	#
6143	- Posebni porezi i trošarine	16.750.053.888	-28.130.536	16.721.923.352	99,8
615	Porezi na međunarodnu trgovinu i transakcije	459.926.367	117.898.620	577.824.987	125,6
616	Ostali prihodi od poreza	79.827	41.546	121.373	152,0
62	Doprinosi	27.974.019.905	7.078.003	27.981.097.908	100,0
622	Doprinosi za mirovinsko osiguranje	27.971.553.335	0	27.971.553.335	100,0
623	Doprinosi za zapošljavanje	2.466.570	7.078.003	9.544.573	#
63	Pomoći	33.457.012.617	-5.254.191.460	28.202.821.157	84,3
64	Prihodi od imovine	2.831.169.358	-661.830.307	2.169.339.051	76,6
65	Prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada	4.502.654.051	142.625.322	4.645.279.373	103,2
66	Prihodi od prodaje proizvoda i roba te pruženih usluga i prihodi od donacija	1.266.585.696	97.236.929	1.363.822.625	107,7
67	Prihodi iz nadležnog proračuna i od HZZO-a temeljem ugovornih obveza	8.411.237.631	1.354.620.873	9.765.858.504	116,1
68	Kazne, upravne mjere i ostali prihodi	781.035.139	31.905.472	812.940.611	104,1
7	PRIHODI OD PRODAJE NEFINANCIJSKE IMOVINE	765.266.789	632.276.857	1.397.543.646	182,6

Izvor: Ministarstvo financija

4. RASHODI DRŽAVNOG PRORAČUNA

Izmjenama i dopunama Državnog proračuna za 2022. godinu ukupni rashodi ostaju na istoj razini od 184,7 milijardi kuna. Međutim, rashodi koji se financiraju iz općih prihoda i primitaka, doprinosa i namjenskih primitaka, povećavaju se za 3,6 milijardi kuna, dok se rashodi koji se financiraju iz EU i ostalih izvora smanjuju za isti iznos.

Kroz ove Izmjene i dopune prvenstveno se osiguravaju sredstva potrebna za provedbu jesenskog paketa mjera Vlade Republike Hrvatske za zaštitu kućanstva i gospodarstva od rasta cijena te sredstva potrebna za usklađivanje mirovina. Također, značajan iznos osigurava se za isplatu po presudi u arbitražnom postupku pred Međunarodnim centrom za rješavanje investicijskih sporova koji je MOL pokrenuo protiv Hrvatske 2013. godine.

Za provedbu mjera iz jesenskog paketa Vlade Republike Hrvatske u 2022. godini osigurano je ukupno 1,2 milijarde kuna. Unutarnjim preraspodjelama osiguravaju se sredstva u iznosu od 852,5 milijuna kuna, dok se kroz povećanje rashoda osigurava preostalih 309,4 milijuna kuna, a sve kako slijedi:

- jednokratno novčano primanje korisnicima mirovina u iznosu od 462,2 milijuna kuna unutarnjom preraspodjelom sa pozicija mirovina koje se zbog navedenog povećavaju kroz ove Izmjene i dopune
- Zaželi – program zapošljavanja žena u iznosu od 196,0 milijuna kuna unutarnjom preraspodjelom u okviru Operativnog programa Učinkoviti ljudski potencijali
- potpora sektoru ribarstva i akvakulture u iznosu od 100,0 milijuna kuna od čega 18,8 milijuna kuna kroz povećanje rashoda, a 81,2 milijuna kuna unutarnjom preraspodjelom u okviru Operativnog programa ribarstva
- nadoknada sredstava zbog ograničenje cijene struje u iznosu od 90,0 milijuna kuna kroz povećanje rashoda
- energetske dodatke za nezaposlene u iznosu od 65,8 milijuna kuna od čega 44,0 milijuna kuna kroz povećanje rashoda, a 21,8 milijuna kuna unutarnjim preraspodjelama,
- jednokratno novčano primanje korisnicima doplatka za djecu u iznosu od 64,0 milijuna kuna kroz povećanje rashoda,
- financiranje troškova grijanja i dijelom troškova stanovanja korisnicima zajamčene minimalne naknade u iznosu od 55,0 milijuna kuna unutarnjom preraspodjelom,
- potpora za kompenzaciju rasta cijena energenata u sektorima prerade poljoprivrednih proizvoda u iznosu od 50,0 milijuna kuna kroz povećanje rashoda,
- potpora studentskim centrima za održiv sustav prehrane i potpora studentima na temelju socio-ekonomskog statusa u ukupnom iznosu od 36,3 milijuna kuna unutarnjom preraspodjelom,
- nadoknada dijela troška dizelskog goriva koje se koristi kao pogonsko gorivo u komercijalnom prijevozu putnika u iznosu od 21,6 milijuna kuna kroz povećanje rashoda,
- povećanje naknade za ugroženog kupca energenata u iznosu od 21,0 milijun kuna kroz povećanje rashoda iz ostalih izvora financiranja.

Uz prethodno navedene mjere za ublažavanje posljedica rasta cijena uslijed energetske krize, unutar rashoda financiranih iz općih prihoda i primitaka, doprinosa i namjenskih primitaka najznačajnija povećanja odnose se na:

- plaćanje štete i troškova arbitražnog postupka po presudi INA-MOL u iznosu od 1,8 milijardi kuna (od čega zatezne kamate 391,0 milijun kuna),
- dodatna sredstva za mirovine u iznosu od 1,2 milijardi kuna (navedeni iznos uključuje i sredstva koja su isplaćena korisnicima mirovine radi ublažavanja posljedice porasta cijena energenata),
- dodatna sredstva za rashode za zaposlene (uključujući plaće zaposlenih u osnovnom i srednjem školstvu) u iznosu od 583,0 milijuna kuna,
- naknada u cijeni goriva Hrvatskim cestama d.o.o. i HŽ Infrastrukturi d.o.o. u iznosu od 354,8 mil kn,
- povećani transfer Hrvatskom zavodu za zdravstveno osiguranje u iznosu od 300 milijuna kuna,
- povećana izdvajanja za jamstvenu pričuvu u iznosu od 281,2 milijuna kuna,
- provedba Nagodbe sa HŽ CARGO-om d.o.o. u iznosu 109,7 milijuna kuna,
- poticanje redovitih pomorskih putničkih i brzobrodskih linija u iznosu od 107,4 milijuna kuna,
- dodatna izdvajanja županijskim upravama za ceste u iznosu od 100,0 milijuna kuna,
- povećana izdvajanja za učešće za provedbu vodno komunalnih projekata u iznosu od 97,5 milijuna kuna,
- povećanja izdvajanja za osobnu invalidninu 87,0 milijuna kuna.

Istovremeno najveća smanjenja u okviru ove skupine rashoda odnose se na:

- smanjenje rashoda vezanih uz projekte sanacije štete nastale uslijed potresa sukladno očekivanoj dinamici provedbe u iznosu od 649,5 milijuna kuna
- smanjenja sredstava učešća vezanih uz provedbu projekata iz operativnih programa sukladno očekivanoj dinamici provedbe u iznosu od 390,3 milijuna kuna
- izdvajanja za kamate na pozicijama Ministarstva financija u iznosu od 226,4 milijuna kuna
- izdvajanja za zajamčenu minimalnu naknadu u iznosu od 149,3 milijuna kuna uslijed kasnijeg stupanja na snagu Zakona o socijalnoj skrbi
- potpore za očuvanje radnih mjesta u djelatnostima pogođenima koronavirusom u iznosu od 125,3 milijuna kuna zbog dovršetka provedbe mjera.

U okviru rashoda koji se financiraju iz EU i ostalih izvora smanjenje je prvenstveno rezultat smanjenja rashoda financiranih iz EU sredstava u iznosu od 3,7 milijardi kuna (najvećim dijelom izdvajanja u okviru Operativnih programa Konkurentnost i kohezija i Učinkoviti ljudski potencijali i u okviru Mehanizma za opravak i otpornost) te rashoda vezanih uz projekte sanacije štete nastale uslijed potresa u iznosu od 1,7 milijardi kuna, a sukladno očekivanoj dinamici provedbe projekata. Istovremeno se povećavaju rashodi ustanova u zdravstvu financirani iz prihoda temeljem ugovornog odnosa sa Hrvatskim zavodom za zdravstveno osiguranje u iznosu od 1,2 milijarde kuna.

Tablica 4. Ukupni rashodi državnog proračuna po ekonomskoj klasifikaciji

(milijuni HRK)		Tekući plan 2022.			Povećanje/Smanjenje			Novi plan 2022.		
		Izvori 1, 2 i 8	Ostali izvori	Ukupno	Izvori 1, 2 i 8	Ostali izvori	Ukupno	Izvori 1, 2 i 8	Ostali izvori	Ukupno
3	Rashodi poslovanja	130.018,4	40.721,1	170.739,6	3.931,1	-950,3	2.980,8	133.949,6	39.770,8	173.720,4
31	Rashodi za zaposlene	18.445,4	6.834,3	25.279,7	198,6	85,0	283,6	18.644,0	6.919,3	25.563,3
32	Materijalni rashodi	9.840,4	8.815,2	18.655,6	1.576,1	880,5	2.456,5	11.416,5	9.695,7	21.112,2
34	Financijski rashodi	7.659,6	50,4	7.710,0	166,3	6,8	173,2	7.825,9	57,2	7.883,1
35	Subvencije	2.922,4	6.361,8	9.284,1	98,5	76,8	175,2	3.020,8	6.438,5	9.459,3
36	Pomoći dane u inozemstvo i unutar općeg proračuna	32.528,7	10.619,3	43.148,0	889,2	-1.707,0	-817,8	33.417,8	8.912,3	42.330,2
37	Naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade	55.108,4	1.437,6	56.546,0	727,2	-350,6	376,6	55.835,6	1.086,9	56.922,6
38	Ostali rashodi	3.513,6	6.602,6	10.116,2	275,3	58,2	333,5	3.788,9	6.660,8	10.449,7
4	Rashodi za nabavu nefinancijske imovine	6.196,9	7.788,5	13.985,5	-331,6	-2.641,6	-2.973,2	5.865,3	5.147,0	11.012,3
41	Rashodi za nabavu neproizvedene dugotrajne imovine	184,2	413,1	597,3	-47,0	-152,4	-199,4	137,2	260,7	397,9
42	Rashodi za nabavu proizvedene dugotrajne imovine	4.886,8	4.709,2	9.596,0	-315,0	-1.429,6	-1.744,6	4.571,8	3.279,6	7.851,4
43	Rashodi za nabavu plemenitih metala i ostalih pohranjenih vrijednosti	1,8	0,3	2,1	1,5	0,3	1,8	3,3	0,6	3,9
44	Rashodi za nabavu proizvedene kratkotrajne imovine	740,6	361,8	1.102,3	20,8	354,0	374,8	761,4	715,8	1.477,2
45	Rashodi za dodatna ulaganja na nefinancijskoj imovini	383,6	2.304,1	2.687,7	8,1	-1.413,9	-1.405,8	391,7	890,2	1.281,9
	UKUPNO	136.215,4	48.509,7	184.725,0	3.599,6	-3.591,9	7,6	139.814,9	44.917,8	184.732,7

Izvor: Ministarstvo financija

4.1. Obrazloženje rashoda po ekonomskoj klasifikaciji

Rashodi poslovanja

Ukupni rashodi poslovanja povećavaju se za 3,0 milijarde kuna i iznose 173,7 milijardi kuna. Navedeno je rezultat povećanja rashoda financiranih iz općih prihoda i primitaka, doprinosa i namjenskih primitaka u iznosu od 3,9 milijardi kuna i smanjenja rashoda financiranih iz EU i ostalih izvora u iznosu od 950,3 milijuna kuna.

Rashodi za zaposlene

Ukupni rashodi za zaposlene ovim su Izmjenama i dopunama planirani na razini od 25,6 milijardi kuna (ne uključujući rashode za zaposlene u osnovnom i srednjem školstvu koji su iskazani u okviru pomoći danih u inozemstvo i unutar općeg proračuna) što je povećanje za 283,6 milijuna kuna u odnosu na tekući plan. Ovo povećanje prvenstveno je rezultat osiguranja nedostatnih sredstava za isplatu plaća u državnim i javnim službama i to najvećim dijelom na pozicijama Ministarstva znanosti i obrazovanja (sveučilišta i instituti), Ministarstva unutarnjih poslova te Ministarstva pravosuđa i uprave.

Materijalni rashodi

Ukupni materijalni rashodi se ovim Izmjenama i dopunama povećavaju za 2,5 milijarde kuna i to najvećim dijelom zbog isplate naknade štete temeljem presude u arbitražnom postupku INA-MOL u iznosu od 1,4 milijarde kuna u okviru rashoda koji se financiraju iz općih prihoda i primitaka, doprinosa i namjenskih primitaka, te 1,0 milijardu kuna za rashode ustanova u zdravstvu financirane iz prihoda temeljem ugovornog odnosa sa Hrvatskim zavodom za zdravstveno osiguranje.

Financijski rashodi

Financijski rashodi ovim Izmjenama i dopunama povećavaju se za ukupno 173,2 milijuna kuna što je rezultat povećanja u iznosu od 391,0 milijun kuna zbog isplata zatezних kamata u arbitražnom postupku INA MOL te smanjenja financijskih rashoda na pozicijama Ministarstva financija u iznosu od 226,4 milijuna kuna.

Subvencije

Ukupni rashodi za subvencije iznose 9,5 milijardi kuna što je u odnosu na tekući plan povećanje od 175,2 milijuna kuna od čega se većina odnosi na rast rashoda financiranih iz općih prihoda i primitaka, doprinosa i namjenskih primitaka. Navedeno je rezultat osiguravanja dodatnih sredstava za poticanje redovitih pomorskih putničkih i brzobrodskih linija u iznosu od 107,4 milijuna kuna zbog porasta cijena energenata, za pokriće troškova otklanjanja poremećaja na tržištu energenata u iznosu od 90,0 milijuna kuna i za povećanje iznosa uplate HBOR-u u Garantni fond osiguranja izvoza u iznosu od 60 milijuna kuna kako bi se izvoznicima olakšalo dobivanje kredita za likvidnost. Istovremeno se smanjuju izdvajanja za potpore za očuvanje radnih mjesta u djelatnostima pogođenima koronavirusom u iznosu od 124,1 milijun kuna zbog dovršetka provedbe mjera te za sanaciju šteta od potresa na pozicijama Ministarstva prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine u iznosu od 83,5 milijuna kuna.

Pomoći dane u inozemstvo i unutar općeg proračuna

Ukupne pomoći smanjuju se za 817,8 milijuna kuna i iznose 42,3 milijarde kuna.

Pomoći financirane iz općih prihoda i primitaka, doprinosa i namjenskih primitaka bilježe neto rast u iznosu od 889,2 milijuna kuna i to najvećim dijelom uslijed osiguravanja sredstava za plaće u osnovnim i srednjim školama u iznosu od 373,0 milijuna kuna, izdvajanja za naknadu u cijeni goriva Hrvatskim cestama d.o.o. i HŽ Infrastrukturi d.d. u iznosu 354,8 milijuna kuna i povećani transfer za Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje u iznosu od 300,0 milijuna kuna.

Istovremeno smanjeni su rashodi financirani iz EU i ostalih izvora za 1,7 milijardi kuna što je usklađeno sa dinamikom realizacije rashoda vezanih uz provedbu projekata financiranih u okviru Operativnih programa i Mehanizma za oporavak i otpornost te rashoda vezanih uz projekte sanacije štete nastale uslijed potresa do kraja 2022. godine.

Naknade građanima i kućanstvima

Ukupne naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade planirane su na razini od 56,9 milijardi kuna i u odnosu na tekući plan povećavaju se za 376,6 milijuna kuna. Navedeni rast posljedica je osiguranja dodatnih sredstava iz općih prihoda i primitaka, doprinosa i namjenskih primitaka za mirovine u iznosu od 1,2 milijarde kuna uz istovremeno smanjenje rashoda vezanih uz projekte sanacije štete nastale uslijed potresa te izdvajanja za zajamčenu minimalnu naknadu u ukupnom iznosu od 525,8 milijuna kuna.

Ostali rashodi

Ukupni ostali rashodi povećavaju se za 333,5 milijuna kuna i to najvećim dijelom zbog rasta izdvajanja za jamstvenu pričuvu u iznosu od 281,2 milijuna kuna.

Rashodi za nabavu nefinancijske imovine

Ukupni rashodi za nabavu nefinancijske imovine smanjuju se za 3,0 milijarde kuna od čega rashodi financirani iz općih prihoda i primitaka, doprinosa i namjenskih primitaka u iznosu od 331,6 milijuna kuna, a rashodi financirani iz EU i ostalih izvora kuna 2,6 milijardi kuna. Navedeno je posljedica očekivane dinamike provedbe projekata u okviru operativnih programa i sanacije šteta od potresa. Očekuje se da će se ovi projekti završiti u 2023. godini.

4.2. Obrazloženje rashoda po funkcijskoj klasifikaciji

Gledano kroz funkcijsku klasifikaciju najvećim dijelom povećavaju se izdvajanja za:

- Ekonomske poslove u neto iznosu od 883,0 milijuna kuna prvenstveno zbog plaćanja štete i troškova arbitražnog postupka po presudi INA-MOL, povećanje sredstava za naknade u cijeni goriva Hrvatskim cestama d.o.o. i HŽ Infrastrukturi d.o.o, povećana izdvajanja za jamstvenu pričuvu, provedbu Nagodbe sa HŽ CARGO-om d.o.o., poticanje redovitih pomorskih putničkih i brzobrodskih linija u iznosu od i dodatna izdvajanja županijskim upravama za ceste. S druge strane smanjuju se izdvajanja vezana uz provedbu projekata financiranih u okviru Operativnih programa i Mehanizma za opravak i otpornost te rashode vezane uz projekte sanacije štete nastale uslijed potresa.
- Socijalnu zaštitu u iznosu od 805,3 milijuna kuna prvenstveno zbog izdvajanja za mirovine te jednokratno novčano primanje korisnicima doplatka za djecu,
- Zdravstvo u iznosu od 541,8 milijuna kuna, a najvećim dijelom zbog transfera Hrvatskom zavodu za zdravstveno osiguranje i rashoda ustanova u zdravstvu financirane iz prihoda temeljem ugovornog odnosa sa Hrvatskim zavodom za zdravstveno osiguranje.

Istovremeno smanjena su izdvajanja za:

- Obrazovanje u iznosu od 1,2 milijarde kuna zbog promijenjene dinamike provedbe projekata vezanih uz sanaciju štete od potresa i onih financiranih u okviru Operativnog programa konkurentnost i kohezija 2014-2020.
- Opće javne usluge u neto iznosu od 824,1 milijun kuna također zbog promijenjene dinamike provedbe projekata vezanih uz sanaciju štete od potresa i onih financiranih u okviru Operativnog programa konkurentnost i kohezija 2014-2020 te smanjenih izdvajanja za kamate na pozicijama Ministarstva financija. Unutar ove funkcije istovremeno su osigurana dodatna sredstava za rashode za zaposlene u osnovnom i srednjem školstvu.

Tablica 5. Rashodi državnog proračuna po funkcijskoj klasifikaciji

(milijuni HRK)		Tekući plan 2022.	Povećanje/ Smanjenje	Novi plan 2022.
'01	Opće javne usluge	32.373,3	-824,1	31.549,2
'02	Obrana	7.568,2	0,0	7.568,2
'03	Javni red i sigurnost	10.478,4	376,0	10.854,5
'04	Ekonomske poslovi	28.651,2	883,0	29.534,3
'05	Zaštita okoliša	2.465,1	-378,4	2.086,8
'06	Usluge unapređenja stanovanja i zajednice	5.909,7	-30,9	5.878,8
'07	Zdravstvo	20.356,7	541,8	20.898,6
'08	Rekreacija, kultura i religija	4.110,8	-146,6	3.964,2
'09	Obrazovanje	10.979,5	-1.218,7	9.760,8
'10	Socijalna zaštita	61.832,1	805,3	62.637,4
UKUPNO		184.725,0	7,6	184.732,7

Izvor: Ministarstvo financija

4.3. Obrazloženje rashoda po izvorima financiranja

Sa ciljem daljnjeg povećanja transparentnosti korištenja proračunskih sredstava u nastavku se u okviru obrazloženja rashoda državnog proračuna, daje prikaz rashoda i po izvorima financiranja.

Tablica 6. Rashodi državnog proračuna po izvorima financiranja

(milijuni HRK)		Tekući plan 2022.	Povećanje/ Smanjenje	Novi plan 2022.
1	Opći prihodi i primici	108.014,1	3.643,5	111.657,5
2	Doprinosi za obvezna osiguranja	27.971,6	0,0	27.971,6
3	Vlastiti prihodi	1.343,1	24,7	1.367,8
4	Prihodi za posebne namjene	13.081,9	1.304,5	14.386,4
5	Pomoći	33.454,2	-5.297,9	28.156,3
6	Donacije	204,8	26,0	230,8
7	Prihodi od nefinancijske imovine i nadoknade štete s osnova osiguranja	425,8	350,7	776,5
8	Namjenski primici od zaduživanja	229,7	-43,9	185,8
UKUPNO		184.725,0	7,6	184.732,7

Izvor: Ministarstvo financija

Gledano kroz izvore financiranja, rashodi koji se financiraju iz općih prihoda i primitaka, doprinosa i namjenskih primitaka povećavaju se za 3,6 milijardi kuna, a rashodi koji se financiraju iz vlastitih prihoda, prihoda za posebne namjene, pomoći (koje uključuju EU sredstva) i donacija smanjuju se za isti iznos. Najveće smanjenje rashoda za pomoći rezultat je promijenjene dinamike provedbe projekata vezanih uz sanaciju štete od potresa i onih financiranih u okviru operativnih programa i Mehanizma za oporavak i otpornost koja se očekuje do kraja 2022. godine. Sukladno očekivanoj dinamici završetak većine ovih projekata predviđa se tijekom 2023. godine.

5. UKUPNI MANJAK DRŽAVNOG PRORAČUNA

Slijedom ukupno planiranih prihoda u iznosu od 171,8 milijardi kuna te ukupno planiranih rashoda u iznosu od 184,7 milijardi kuna, manjak državnog proračuna za 2022. godinu planiran je u iznosu od 12,9 milijardi kuna ili 2,7% BDP-a, što predstavlja smanjenje od 751 milijun kuna ili 0,2 postotna boda BDP-a u odnosu na plan iz svibnja za 2022. godinu.

Tablica 7. Ukupni manjak državnog proračuna

<i>(u mil. HRK)</i>	Plan 2022.	Povećanje/ smanjenje	Novi plan 2022
Prihodi (6+7)	171.050	758	171.808
Prihodi poslovanja (6)	170.285	126	170.411
Prihodi od prodaje nefinancijske imovine (7)	765	632	1.398
Rashodi (3+4)	184.725	8	184.733
Rashodi poslovanja (3)	170.740	2.981	173.720
Rashodi za nabavu nefinancijske imovine (4)	13.985	-2.973	11.012
Ukupni manjak/višak	-13.675	751	-12.925
<i>% BDP-a</i>	<i>-2,8</i>		<i>-2,7</i>

Izvor: Ministarstvo financija

6. RAČUN FINANCIRANJA DRŽAVNOG PRORAČUNA

U Izmjenama i dopunama Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2022. godinu i projekcijama za 2023. i 2024. godinu planiran je manjak državnog proračuna u iznosu od 12,9 milijardi kuna, što je za 750,6 milijuna kuna manje u odnosu na iznos manjka planiran u Izmjenama i dopunama Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2022. godinu i projekcijama za 2023. i 2024. godinu iz svibnja 2022. godine. Planirani manjak financirat će se razlikom ukupnih primitaka od financijske imovine i zaduživanja te ukupnih izdataka za financijsku imovinu i otplate zajmova. Pritom su ukupni primici od financijske imovine i zaduživanja planirani u iznosu od 43,7 milijardi kuna, dok su ukupni izdaci za financijsku imovinu i otplate zajmova planirani u iznosu od 36,2 milijarde kuna.

Ukupni primici od financijske imovine i zaduživanja planiraju se u iznosu od 43,7 milijardi kuna, od čega primljeni povrati glavnica danih zajmova i depozita iznose 2,5 milijardi kuna, primici od izdanih vrijednosnih papira 26,0 milijardi kuna, primici od zaduživanja 14,9 milijardi kuna te primici od prodaje dionica i udjela u glavnici 270,5 milijuna kuna.

Plan ukupnih primitaka od financijske imovine i zaduživanja umanjuje se za 2,8 milijardi kuna u odnosu na Izmjene i dopune Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2022. godinu i projekcija za 2023. i 2024. godinu iz svibnja 2022. godine. Navedeno je prvenstveno rezultat smanjenja plana primitaka od izdanih vrijednosnih papira u iznosu od 5,9 milijardi kuna uz istovremeno povećanje primitaka od zaduživanja u iznosu od 2,1 milijardu kuna te primitaka od primljenih povrata glavnica danih zajmova i depozita u iznosu od 1,1 milijardu kuna.

Ukupni izdaci za financijsku imovinu i otplate zajmova planirani su u iznosu 36,2 milijarde kuna, od čega su izdaci za dane zajmove i depozite planirani u iznosu od 2,0 milijarde kuna, izdaci za dionice i udjele u glavnici u iznosu od 585,4 milijuna kuna, izdaci za otplatu primljenih kredita i zajmova u iznosu od 7,9 milijardi kuna te izdaci za otplatu glavnice za izdane vrijednosne papire u iznosu od 25,7 milijardi kuna. Plan ukupnih izdataka za financijsku imovinu i otplate zajmova povećava se za 1,3 milijarde kuna što je prvenstveno rezultat povećanja planiranih izdataka za otplatu glavnice za izdane vrijednosne papire u iznosu od 1,4 milijarde kuna uz istovremeno smanjenje izdataka za dane zajmove i depozite za 77,0 milijuna kuna.

Zatvarajuća stavka između ukupnih primitaka od financijske imovine i zaduživanja, ukupnih izdataka za financijsku imovinu i otplate zajmova te ukupnog manjka državnog proračuna jest razlika između prijenosa depozita iz prethodne godine i prijenosa depozita u sljedeću godinu.

Tablica 8. Ukupni prihodi, rashodi i financiranje državnog proračuna

(milijuni HRK)	Plan 2022.	Povećanje/ Smanjenje	Novi plan 2022.	Indeks
	1	2	3	4=3/1
PRIHODI POSLOVANJA	170.285	126	170.411	100,1
PRIHODI OD PRODAJE NEFINANCIJSKE IMOVINE	765	632	1.398	182,6
UKUPNI PRIHODI	171.050	758	171.808	100,4
RASHODI POSLOVANJA	170.740	2.981	173.720	101,7
RASHODI ZA NABAVU NEFINANCIJSKE IMOVINE	13.985	-2.973	11.012	78,7
UKUPNI RASHODI	184.725	8	184.733	100,0
RAZLIKA - VIŠAK / MANJAK	-13.675	751	-12.925	94,5
PRIMICI OD FINANCIJSKE IMOVINE I ZADUŽIVANJA	46.500	-2.753	43.747	94,08
IZDACI ZA FINANCIJSKU IMOVINU I OTPLATE ZAJMOVA	34.947	1.287	36.235	103,68
PRIJENOS DEPOZITA IZ PRETHODNE GODINE	17.485	0	17.485	100,00
PRIJENOS DEPOZITA U NAREDNU GODINU	-15.363	3.290	-12.073	78,59
NETO FINANCIRANJE	13.675	-751	12.925	94,51

Izvor: Ministarstvo financija

7. PROCJENA UKUPNOG MANJKA PRORAČUNA OPĆE DRŽAVE

Novim planom u 2022. godini opći proračun prema nacionalnoj metodologiji ostvaruje manjak od 12,5 milijardi kuna, što predstavlja 2,6% BDP-a. Pritom državni proračun bilježi razinu manjka od 2,7% BDP-a, a jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave manjak od 0,1% BDP-a. Izvanproračunski korisnici ostvarit će višak od 0,2% BDP-a.

Tablica 9. Procjena ukupnog manjka/viška proračuna opće države

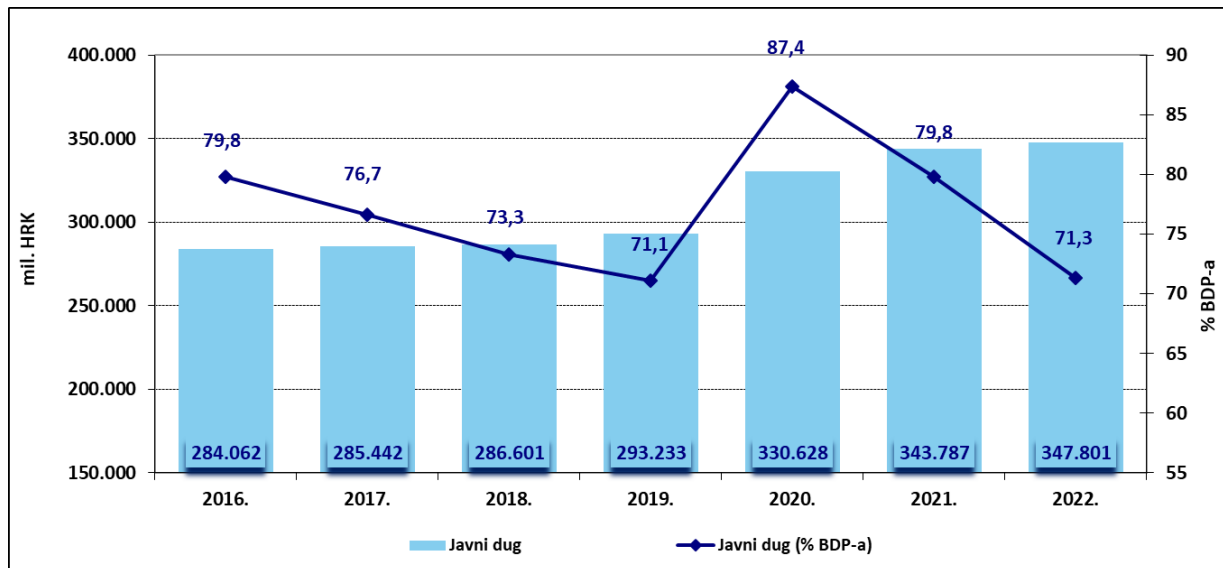
(u mil. kuna)	2021.	Plan 2022.	Novi plan 2022.
DRŽAVNI PRORAČUN			
Ukupni prihodi	154.064	171.050	171.808
% BDP-a	35,8	35,1	35,2
Ukupni rashodi	169.030	184.725	184.733
% BDP-a	39,3	37,9	37,9
Ukupni manjak/višak	-14.967	-13.675	-12.925
% BDP-a	-3,5	-2,8	-2,7
IZVANPRORAČUNSKI KORISNICI			
Ukupni manjak/višak	463	223	952
% BDP-a	0,1	0,0	0,2
KONSOLIDIRANA LOKALNA DRŽAVA			
Ukupni manjak/višak	-1.347	-1.514	-539
% BDP-a	-0,3	-0,3	-0,1
OPĆI PRORAČUN, nacionalna metodologija			
Ukupni manjak/višak	-15.850	-14.966	-12.511
% BDP-a	-3,7	-3,1	-2,6
OSTALE PRAVNE OSOBE U SEKTORU OPĆE DRŽAVE			
Ukupni manjak/višak	720	740	417
% BDP-a	0,2	0,2	0,1
OSTALE PRILAGODBE			
	3.846	867	4.990
% BDP-a	0,9	0,2	1,0
KONSOLIDIRANA OPĆA DRŽAVA, ESA 2010 metodologija			
	-11.285	-13.359	-7.104
% BDP-a	-2,6	-2,7	-1,5

Izvor: Ministarstvo financija

Kada se ovim veličinama pridodaju prilagodbe nacionalne metodologije računskog plana europskoj statističkoj metodologiji ESA 2010 te projekcije ostalih pravnih osoba koje su statistički uključene u sektor opće države prema metodologiji ESA 2010, procjenjuje se kako će planirani manjak općeg proračuna u 2022. godini iznositi 7,1 milijardu kuna ili 1,5% BDP-a.

Temeljem kretanja fiskalnog salda proračuna opće države i snažnog oporavka cjelokupne gospodarske aktivnosti očekuje se da će udio javnog duga u BDP-u u 2022. godini zabilježiti smanjenje od 8,5 postotna boda te će iznositi 71,3% BDP-a.

Grafikon 1: Javni dug u razdoblju 2016. – 2022.

Izvor: DZS, HNB, Ministarstvo financija

Usljed snažnog gospodarskog pada na razini čitave EU uzrokovanog pandemijom koronavirusa, Vijeće EU je u ožujku 2020. odobrilo punu fleksibilnost Pakta o stabilnosti i rastu, odnosno primjenu opće klauzule o odstupanju (*'general escape clause'*) od proračunskih pravila definiranih Paktom o stabilnosti i rastu. Time je državama članicama dana mogućnost da u većoj mjeri pruže fiskalne poticaje svojim gospodarstvima kako bi se ublažili postojeći negativni utjecaji krize i osigurao što skoriji oporavak. Na nacionalnoj razini, Zakon o fiskalnoj odgovornosti¹ također omogućuje privremeno odgađanje primjene fiskalnih pravila u slučaju izvanrednih okolnosti, sukladno pravilima EU. U skladu s preporukom Povjerenstva za fiskalnu politiku, Vlada RH je 3. travnja 2020. donijela Odluku o privremenom odgađanju primjene fiskalnih pravila iz članka 6., 7. i 8. Zakona o fiskalnoj odgovornosti. Nadalje, u preporukama Vijeća EU iz lipnja 2021., RH je u 2022. godini preporučeno zadržavanje poticajnog smjera fiskalne politike, uključujući poticaj Mehanizma za oporavak i otpornost, uz očuvanje investicija koja financira država, kao i zadržavanje pod kontrolom rasta tekućih rashoda koje financira država.

Iako su negativne gospodarske posljedice pandemije koronavirusa u 2020. dovele do visokog proračunskog manjka te rasta javnog duga, u 2021. navedeni pokazatelji zabilježili su znatno poboljšanje te će se ovaj trend nastaviti i u 2022. godini. Nakon manjka proračuna opće države od 2,6% BDP-a u 2021., smanjenje deficita se nastavlja i u 2022. te će manjak biti na razini od 1,5% BDP-a, što je ispod referentne razine od 3% BDP-a prema kriterijima iz Maastrichta. Istovremeno, javni dug će se smanjiti sa 79,8% BDP-a iz 2021. na 71,3% BDP-a u 2022., čime će biti ispunjeno i fiskalno pravilo javnog duga.

¹ Zakon o fiskalnoj odgovornosti, Narodne novine br. 111/2018